

CUPRINS

Abrevieri.....	5
Cuvânt-înainte	7
TITLUL I. CONSIDERAȚII ASUPRA DREPTULUI COMERȚULUI INTERNAȚIONAL	9
Capitolul I. Noțiunea de „drept al comerțului internațional”	11
1. Importanța dreptului comerțului internațional.....	11
2. Definierea dreptului comerțului internațional.....	12
3. Conținutul dreptului comerțului internațional.....	14
4. Metoda de reglementare a dreptului comerțului internațional.....	14
5. Obiectul dreptului comerțului internațional.....	14
5.1. Precizări prealabile	14
5.2. Caracterul comercial	15
5.2.1. Concepția subiectivă.....	15
5.2.2. Concepția obiectivă.....	15
5.2.3. Concepția mixtă	16
5.2.4. Concepția adoptată de legislația română.....	16
5.3. Caracterul internațional.....	17
6. Actele juridice de comerț internațional	18
6.1. Precizări prealabile	18
6.2. Criterii de distincție.....	19
6.3. Actele de cooperare economică și tehnico-științifică internațională	20
Capitolul II. Denumirea, delimitarea și autonomia dreptului comerțului internațional	21
1. Denumirea dreptului comerțului internațional	21
2. Delimitarea dreptului comerțului internațional de alte ramuri de drept.....	22
2.1. Dreptul comerțului internațional și dreptul civil.....	22
2.2. Dreptul comerțului internațional și dreptul procesual civil	23
2.3. Dreptul comerțului internațional și dreptul internațional privat	23
2.4. Dreptul comerțului internațional și dreptul internațional public.....	24
3. Autonomia dreptului comerțului internațional.....	24
Capitolul III. Evoluția dreptului comerțului internațional	26
1. Noțiuni generale.....	26
2. Comerțul internațional în Antichitate	26
3. Dreptul comerțului internațional în Evul Mediu	28
4. Dreptul comerțului internațional în epoca modernă	31
5. Dreptul comerțului internațional în epoca contemporană	33

Capitolul IV. Izvoarele dreptului comerțului internațional	38
1. Noțiuni generale	38
2. Izvoarele interne	38
2.1. Principalele izvoare interne	38
2.1.1. Legea	39
2.1.2. Jurisprudența	39
2.2. Acte normative ale legislației române	40
3. Izvoarele internaționale	42
3.1. Precizări prealabile	42
3.2. Convențiile internaționale	42
3.2.1. Convențiile multilaterale	42
3.2.2. Convențiile bilaterale	46
3.2.2.1. Tratatetele comerciale	46
3.2.2.2. Acordurile comerciale	47
3.2.3. Clauzele esențiale ale înțelegerilor comerciale	48
3.2.3.1. Clauza națiunii celei mai favorizate	48
3.2.3.2. Clauza regimului național	49
3.3. Uzanțele comerciale internaționale	50
3.3.1. Noțiuni, elemente	50
3.3.2. Obișnuințele stabilite între părțile contractante	50
3.3.3. Clasificarea uzanțelor	51
3.3.4. Natura juridică a uzanțelor comerciale	52
3.3.4.1. Uzanțele normative	52
3.3.4.2. Uzanțele convenționale	53
3.3.5. Regimul uzanțelor în dreptul român	53
3.3.6. Forme ale uzanțelor comerciale	54
3.3.6.1. Clauzele-tip	54
3.3.6.2. Contractele-tip	55
3.3.6.3. Condițiile generale	55
3.3.6.4. Uzanțele comerciale standardizate	56
3.3.6.4.1. Regulile Incoterms 2010	56
3.3.6.4.2. Regulile RAFTD 1941	58
3.3.7. Aplicarea uzanțelor comerciale	59
3.3.8. Rolul uzanțelor comerciale	60
3.3.9. Probleme conflictuale	62
Capitolul V. Principiile dreptului comerțului internațional	64
1. Noțiuni generale	64
2. Principiul libertății comerțului	64
3. Principiul protecției concurenței loiale	65
4. Principiul libertății convențiilor	66

TITLUL II. PARTICIPANȚII LA ACTIVITATEA DE COMERȚ INTERNAȚIONAL	69
Capitolul I. Noțiuni generale privind participanții la comerțul internațional	71
1. Categoriile de participanți	71
2. Calitatea de subiecte ale raporturilor de comerț internațional.....	72
2.1. Statele.....	72
2.2. Organizațiile interguvernamentale	74
Capitolul II. Comercianții persoane fizice	75
1. Noțiunea de „comerciant persoană fizică”	75
1.1. Calitatea de comerciant a persoanei fizice	75
1.2. Formele în care se desfășoară activitatea economică de către persoanele fizice	76
2. Condițiile calității de comerciant.....	78
2.1. Exercițarea unor activități economice	78
2.2. Activitățile economice să fie exercitate cu titlu profesional	78
2.3. Săvârșirea de activități economice în nume propriu	79
2.4. Înscrierea în registrul comerțului.....	80
3. Capacitatea de a fi comerciant	81
4. Obligațiile specifice comercianților.....	83
4.1. Registrul comerțului	83
4.2. Registrele comerciale	86
4.2.1. Interesul reglementării.....	86
4.2.2. Registre obligatorii și facultative.....	87
4.2.3. Situația financiară anuală.....	88
4.2.4. Forța probantă a registrelor comerciale	89
4.3. Respectarea regulilor de morală profesională	91
5. Întreprinderea.....	92
5.1. Concepții privind întreprinderea	92
5.2. Reglementarea întreprinderii în dreptul român	93
5.2.1. Noțiuni, forme	93
5.2.2. Caracterele întreprinderii.....	93
6. Fondul de comerț.....	94
6.1. Noțiune, delimitare	94
6.2. Elementele fondului de comerț	95
6.2.1. Elementele corporale	95
6.2.1.1. Firma	95
6.2.1.2. Emblema	96
6.2.1.3. Clientela și vadul comercial.....	97
6.2.1.4. Drepturile de proprietate industrială	98
6.2.1.5. Drepturile de autor	99
6.2.2. Elementele corporale	100
6.3. Creanțele și datorii comerciantului	100
6.4. Natura juridică a fondului de comerț	100
6.5. Mijloace de apărare a fondului de comerț.....	102

Capitolul III. Societățile comerciale	103
1. Considerații generale	103
1.1. Noțiunea de „societate comercială”	103
1.2. Constituirea societăților comerciale	104
1.2.1. Actele constitutive ale societății comerciale	104
1.2.2. Elementele specifice ale contractului de societate.....	105
1.2.2.1. Aportul asociaților.....	105
1.2.2.1.1. Regimul juridic al aporturilor.....	105
1.2.2.1.2. Capitalul social	107
1.2.2.1.3. Patrimoniul societății	107
1.2.2.2. Exercițarea în comun a unor activități comerciale.....	107
1.2.2.3. Realizarea și împărțirea beneficiilor	108
1.2.3. Condițiile de fond ale contractului de societate.....	109
1.2.4. Condițiile de formă ale contractului de societate.....	110
1.3. Personalitatea juridică a societăților comerciale	111
1.3.1. Firma	111
1.3.2. Sediul societății	112
1.3.3. Naționalitatea societății	113
1.3.4. Patrimoniul societății	113
1.3.5. Voința societății	114
1.3.6. Capacitatea societății	115
1.3.7. Participarea societății în nume propriu la raporturile juridice	116
1.3.8. Răspunderea societății pentru obligațiile sociale	116
1.3.9. Dreptul societății de a sta în justiție.....	116
1.4. Clasificarea societăților comerciale.....	116
2. Societățile de persoane	118
2.1. Societatea în nume colectiv	119
2.1.1. Noțiune, evoluție, trăsături	119
2.1.2. Constituirea societății	119
2.1.3. Funcționarea societății	120
2.1.3.1. Administratorii societății	120
2.1.3.2. Drepturile și obligațiile asociaților.....	122
2.1.3.3. Răspunderea pentru obligațiile societății	122
2.1.3.4. Cesiunea părților de interes	123
2.1.3.5. Retragera și excluderea asociaților.....	123
2.1.3.6. Controlul gestiunii societății.....	123
2.1.4. Transformarea societății.....	124
2.1.5. Fuziunea și divizarea societății	124
2.1.6. Dizolvarea societății	125
2.1.7. Lichidarea societății	126
2.2. Societatea în comandită simplă	128
2.2.1. Noțiune, evoluție, trăsături	128
2.2.2. Constituirea societății	129
2.2.3. Poziția juridică a asociaților.....	129
2.2.4. Administrarea societății	130
2.2.5. Dizolvarea și lichidarea societății	131

2.3. Societatea în participațiune.....	131
2.3.1. Noțiuni, evoluție, trăsături	131
2.3.2. Constituirea societății.....	132
2.3.3. Administrarea societății.....	133
2.3.4. Dizolvarea și lichidarea societății	133
3. Societățile de capitaluri	134
3.1. Societatea anonimă pe acțiuni.....	134
3.1.1. Noțiuni, evoluție, trăsături	134
3.1.2. Constituirea societății.....	135
3.1.2.1. Condiții de constituire.....	135
3.1.2.2. Constituirea simultană.....	138
3.1.2.3. Constituirea continuată	138
3.1.3. Valorile mobiliare emise de societate.....	139
3.1.3.1. Acțiunile.....	140
3.1.3.1.1. Noțiune, cuprins, condiții	140
3.1.3.1.2. Natura juridică a acțiunilor.....	141
3.1.3.1.3. Felurile și transmiterea acțiunilor	141
3.1.3.1.4. Dobândirea de către societate a propriilor acțiuni	143
3.1.3.2. Drepturile și obligațiile acționarilor	143
3.1.3.3. Obligațiunile	144
3.1.3.3.1. Noțiune, natură juridică	144
3.1.3.3.2. Felurile obligațiunilor	145
3.1.3.3.3. Condițiile emiterii obligațiunilor.....	145
3.1.3.3.4. Adunarea generală a obligatarilor	146
3.1.3.3.5. Rambursarea și conversiunea obligațiunilor	147
3.1.4. Rezerva societății.....	147
3.1.5. Modificarea capitalului social	148
3.1.6. Organizarea și funcționarea societății	150
3.1.6.1. Adunarea generală a acționarilor	150
3.1.6.1.1. Precizări prealabile.....	150
3.1.6.1.2. Felurile adunării generale.....	150
3.1.6.1.3. Convocarea adunării generale	151
3.1.6.1.4. Exercițarea dreptului la vot.....	152
3.1.6.1.5. Ședința adunării generale	154
3.1.6.1.6. Hotărârile adunării generale	155
3.1.6.2. Administratorii	156
3.1.6.2.1. Precizări prealabile.....	156
3.1.6.2.2. Sistemul consiliul de administrație – președinte-director general	156
3.1.6.2.3. Sistemul directorat – consiliul de supraveghere.....	157
3.1.6.3. Cenzorii	158
3.1.7. Fuziunea transfrontalieră	160
3.1.8. Transformarea societății.....	162
3.1.9. Dizolvarea societății	162
3.1.10. Lichidarea societății	163
3.2. Societatea în comandită pe acțiuni	164

3.2.1. Noțiune, evoluție, trăsături	164
3.2.2. Constituirea societății	164
3.2.3. Organizarea și funcționarea societății	165
3.2.4. Dizolvarea și lichidarea societății	166
4. Societatea cu răspundere limitată	166
4.1. Noțiune, evoluție, trăsături	166
4.2. Constituirea societății	167
4.3. Organizarea și funcționarea societății	169
4.3.1. Adunarea generală a asociaților	169
4.3.2. Administratorii	170
4.3.3. Cenzorii	171
4.4. Transmiterea părților sociale	172
4.5. Transformarea societății	173
4.6. Dizolvarea societății	173
4.7. Lichidarea societății	174
Capitolul IV. Activitatea internațională a societăților comerciale	175
1. Structuri exterioare ale societăților comerciale	175
1.1. Filialele societăților comerciale străine	175
1.1.1. Precizări prelabile	175
1.1.2. Regimul juridic al filialei	176
1.2. Sucursalele societăților comerciale străine	176
1.2.1. Precizări prelabile	176
1.2.2. Regimul juridic al sucursalei	177
1.3. Reprezentanțele societăților comerciale străine	178
1.3.1. Precizări prelabile	178
1.3.2. Regimul juridic al reprezentanței	179
1.3.3. Statutul personalului reprezentanței	181
1.3.4. Modificarea autorizației și încetarea funcționării reprezentanței	182
2. Integrarea societăților comerciale	183
2.1. Trustul	183
2.2. Concernul	184
2.3. Holdingul	184
2.4. Grupul european de interes economic	184
2.4.1. Precizări prelabile	184
2.4.2. Regimul juridic al grupului	185
3. Societățile transnaționale	187
3.1. Precizări prelabile	187
3.2. Regimul juridic	188
TITLUL III. FALIMENTUL INTERNAȚIONAL	189
Capitolul I. Considerații generale asupra falimentului	191
1. Noțiune, evoluție, elemente	191
2. Sisteme doctrinare	192

Capitolul II. Reglementări privind falimentul	195
1. Reglementarea falimentului în unele sisteme legislative	195
2. Reglementări internaționale în materia falimentului.....	195
2.1. Tratatul de la Montevideo	196
2.2. Convenția de la Havana.....	196
2.3. Convenția statelor nordice	196
2.4. Convenția de la Istanbul	197
2.5. Convenția Uniunii Europene	198
2.6. Legea-model UNCITRAL	199
2.7. Regulamentul Consiliului Uniunii Europene.....	201
Capitolul III. Redresarea și lichidarea judiciară	204
1. Precizări prealabile	204
2. Prevenirea insolvenței.....	204
3. Redresarea judiciară.....	205
4. Lichidarea judiciară.....	207
TITLUL IV. REGULI COMUNE APLICABILE CONTRACTELOR DIN COMERȚUL INTERNAȚIONAL	209
Capitolul I. Considerații generale asupra contractelor de comerț internațional	211
1. Noțiune, importanță.....	211
2. Clasificarea contractelor	212
Capitolul II. Formarea contractelor de comerț internațional	218
1. Precizări prealabile	218
2. Operațiunile precontractuale.....	218
2.1. Studiarea pieței străine	218
2.2. Publicitatea comercială	220
3. Negocierea contractelor.....	221
3.1. Noțiune, forme, principii	221
3.2. Desfășurarea negocierilor.....	222
4. Mecanismul formării contractelor	223
4.1. Cererea de ofertă.....	223
4.1.1. Noțiune, rol, delimitare	223
4.1.2. Exteriorizarea cererii de ofertă	224
4.1.3. Conținutul cererii de ofertă	224
4.1.4. Soluționarea cererii de ofertă	224
4.2. Oferta de a contracta	225
4.2.1. Noțiune, denumire.....	225
4.2.2. Exteriorizarea ofertei	225
4.2.3. Formele ofertei	225
4.2.3.1. Oferta facultativă	226
4.2.3.1.1. Noțiune, denumire	226
4.2.3.1.2. Condițiile ofertei	226

4.2.3.1.3. Caracterul ofertei.....	226
4.2.3.1.4. Revocarea ofertei.....	226
4.2.3.2. Oferta fermă.....	227
4.2.3.2.1. Noțiune, denumire.....	227
4.2.3.2.2. Condițiile ofertei.....	227
4.2.3.2.3. Revocarea ofertei.....	228
4.2.3.2.4. Caducitatea ofertei.....	231
4.3. Acceptarea ofertei.....	232
4.3.1. Noțiunea „acceptării ofertei”.....	232
4.3.2. Exteriorizarea acceptării.....	232
4.3.3. Condițiile acceptării ofertei.....	233
4.3.3.1. Acceptarea să rezulte dintr-un fapt pozitiv.....	233
4.3.3.2. Acceptarea să corespundă ofertei.....	234
4.3.3.3. Acceptarea să ajungă la ofertant în termen.....	235
4.3.4. Calculul termenului de acceptare.....	236
4.3.5. Acceptarea tardivă.....	237
4.3.6. Retragera acceptării.....	238
4.4. Comanda – Confirmarea de comandă.....	239
4.5. Răspunderea părților în perioada negocierii.....	239
4.5.1. Răspunderea pentru negocierea cu rea-credință.....	239
4.5.2. Răspunderea pentru utilizarea de informații în detrimentul partenerului.....	240
5. Încheierea contractelor.....	242
5.1. Elementele contractului.....	242
5.2. Momentul încheierii contractului.....	243
5.2.1. Încheierea contractului între prezenți.....	243
5.2.2. Încheierea contractului între absenți.....	244
5.2.2.1. Sisteme privind momentul încheierii contractului.....	244
5.2.2.1.1. Sistemul emisiunii sau declarațiunii de voință.....	245
5.2.2.1.2. Sistemul expedierii sau transmiterii declarației.....	245
5.2.2.1.3. Sistemul recepției.....	245
5.2.2.1.4. Sistemul informației.....	246
5.2.2.1.5. Soluția propusă.....	246
5.2.2.2. Momentul încheierii contractului în dreptul român.....	247
5.2.2.3. Momentul încheierii contractului în practica internațională.....	248
5.2.2.4. Importanța momentului încheierii contractului.....	249
5.3. Locul încheierii contractului.....	249
5.3.1. Determinarea locului încheierii contractului.....	250
5.3.2. Locul încheierii contractului în dreptul român.....	250
5.3.3. Importanța locului încheierii contractului.....	250
5.4. Determinarea ulterioară a unor elemente ale contractului.....	251
6. Forma contractului.....	252
6.1. Noțiunea de „formă”.....	252
6.2. Aplicarea principiului consensualismului.....	252
6.3. Condiții speciale de formă.....	253
6.4. Modalitățile formei scrise.....	255

6.5. Modalități simplificate de încheiere a contractului.....	255
6.5.1. Contractele-cadru	256
6.5.2. Contractele de adeziune	256
6.5.3. Contractele-tip.....	257
6.5.4. Condițiile generale	258
6.6. Limba contractului.....	258
7. Încheierea contractelor prin mijloace electronice.....	259
7.1. Precizări prealabile	259
7.2. Părțile contractante	260
7.3. Regimul înscrisurilor în formă electronică	260
7.4. Acceptarea expresă	261
7.5. Acceptarea tacită	263
7.6. Validitatea, efectele și proba contractului	263
Capitolul III. Conținutul contractelor de comerț internațional	264
1. Precizări prealabile	264
2. Clasificarea clauzelor contractuale	264
3. Clauzele generale în contractele de comerț internațional.....	265
3.1. Clauze privind părțile contractante.....	265
3.2. Clauze privind obiectul.....	265
3.3. Clauze privind cantitatea mărfii.....	266
3.4. Clauze privind calitatea mărfii	266
3.5. Clauze privind reclamațiile de cantitate și calitate	267
3.6. Clauze privind ambalajul și marcarea	267
3.7. Clauze privind obligația de livrare a mărfii și termenele de livrare	267
3.8. Clauze privind expediția, transportul și asigurarea mărfii	268
3.9. Clauze privind obligația de preluare a mărfii.....	268
3.10. Clauze privind prețul	268
4. Clauze specifice în contractele de comerț internațional.....	269
4.1. Clauze privind răspunderea contractuală	269
4.2. Clauze privind determinarea dreptului aplicabil	270
4.3. Clauze privind jurisdicția	271
5. Clauze asiguratorii împotriva riscurilor.....	271
5.1. Noțiuni, categorii	271
5.2. Mijloace juridice de prevenire sau atenuare a riscurilor	272
5.3. Clasificarea clauzelor asiguratorii	273
6. Clauze asiguratorii împotriva riscurilor valutare	275
6.1. Clauza aur.....	275
6.2. Clauzele valutare	277
6.2.1. Clauza monovalutară	277
6.2.2. Clauza multivalutară bazată pe un coș valutar convențional	278
6.2.3. Clauza multivalutară bazată pe un coș valutar instituționalizat	279
6.3. Clauza de opțiune a locului de plată	280
6.4. Clauza de opțiune a monedei de plată	281
7. Clauze asiguratorii împotriva riscurilor nevalutare	281
7.1. Clauzele de revizuire a prețului.....	282

7.1.1. Noțiune, finalitate	282
7.1.2. Formele clauzelor.....	282
7.1.2.1. Clauza cu indexare unică.....	282
7.1.2.2. Clauza cu indexare cumulativă	283
7.1.2.3. Clauza cu indexare generală	283
7.1.3. Efectele clauzelor.....	284
7.2. Clauzele de postcalculare a prețului	284
7.2.1. Noțiune, scop	284
7.2.2. Clauza cost+fee	284
8. Clauze de adaptare a contractelor.....	285
8.1. Clauza ofertei concurente	285
8.1.1. Noțiune, rol.....	285
8.1.2. Aplicarea clauzei.....	286
8.1.3. Efectele clauzei	286
8.1.4. Aspecte de procedură	287
8.2. Clauza clientului celui mai favorizat	288
8.2.1. Noțiune, finalitate	288
8.2.2. Aplicarea clauzei.....	288
8.2.3. Efectele clauzei	289
8.2.4. Limitarea efectelor clauzei	289
8.2.5. Aspecte de procedură	290
8.3. Clauza de <i>hardship</i>	290
8.3.1. Definiție, temei juridic, rol.....	290
8.3.2. Natura juridică.....	291
8.3.3. Condițiile de aplicare a clauzei	292
8.3.4. Efectele clauzei	295
8.3.5. Procedura de aplicare a clauzei.....	296
8.3.5.1. Notificarea intenției de renegociere.....	296
8.3.5.2. Renegocierea contractului	296
8.3.5.3. Rezultatul renegocierii.....	297
8.3.6. Aspecte procedurale	298
8.4. Clauza de forță majoră.....	299
8.4.1. Noțiune, condiții	299
8.4.2. Efectele forței majore	301
8.4.2.1. Efectul suspensiv	301
8.4.2.2. Efectul extinctiv	302
8.4.3. Procedura de anunțare a forței majore	302
8.4.4. Proba forței majore	304
8.5. Clauzele preventive față de măsurile de protecție a concurenței	304
9. Clauze de extindere a raporturilor contractuale	305
9.1. Denumire, formă, categorii.....	305
9.2. Promisiunea unilaterală de a contracta.....	305
9.2.1. Noțiune, sfera de aplicare	305
9.2.2. Efectele promisiunii.....	306
9.2.3. Promisiunea bilaterală de a contracta.....	307
9.3. Clauza primului refuz	307
9.3.1. Noțiune, sfera de aplicare	307

9.3.2. Natura juridică a clauzei.....	308
9.3.3. Forme ale clauzei.....	308
9.3.4. Efectele clauzei.....	309
9.3.5. Consecințe ale încălcării clauzei.....	310
9.4. Pactul de preferință.....	310
Capitolul IV. Interpretarea și efectele contractelor de comerț internațional.....	311
1. Noțiunea și importanța interpretării.....	311
2. Principiile aplicabile interpretării contractelor.....	312
2.1. Principiul bunei-credințe.....	312
2.2. Principiul loialității în raporturile dintre părți.....	313
2.3. Principiul cooperării părților contractante.....	313
3. Principalele reguli de interpretare a contractelor.....	314
3.1. Interpretarea după voința concordantă a părților.....	314
3.2. Interpretarea sistematică a clauzelor contractului.....	315
3.3. Interpretarea clauzelor îndoielnice.....	315
3.4. Interpretarea contractelor prin reguli subsidiare.....	317
3.5. Interpretarea clauzelor tacite care completează contractul.....	317
3.6. Interpretarea contractelor încheiate pe bază de clauze prestabilite ...	319
3.7. Interpretarea contractului redactat în mai multe versiuni.....	320
4. Efectele contractelor de comerț internațional.....	321
4.1. Efectele generale ale contractelor.....	321
4.1.1. Forța obligatorie a contractului.....	321
4.1.2. Relativitatea efectelor contractului.....	323
4.1.3. Excepțiile de la relativitatea efectelor contractului.....	324
4.2. Efectele specifice ale contractelor sinalagmatice.....	325
4.2.1. Excepția de neexecutare a contractului.....	325
4.2.2. Rezoluțiunea contractului.....	326
4.2.2.1. Regimul juridic al rezoluțiunii.....	326
4.2.2.2. Particularitățile rezoluțiunii.....	328
4.2.2.3. Reglementarea rezoluțiunii în dreptul uniform.....	328
4.2.3. Rezilierea contractului.....	330
4.2.4. Riscul contractului.....	330
TITLUL V. PRINCIPALELE CONTRACTE DE COMERȚ INTERNAȚIONAL.....	333
Capitolul I. Contractele internaționale de vânzare de mărfuri.....	335
1. Vânzarea internațională de mărfuri.....	335
1.1. Noțiune, regim juridic.....	335
1.2. Caractere juridice.....	336
1.3. Domeniul de aplicare a Convenției de la Viena.....	337
1.4. Formarea contractului.....	339
1.4.1. Oferta de a contracta.....	339
1.4.2. Acceptarea ofertei.....	339
1.4.3. Încheierea contractului.....	341

1.4.4. Forma contractului	341
1.4.5. Proba contractului	342
1.5. Efectele contractului	342
1.5.1. Obligațiile vânzătorului	342
1.5.1.1. Predarea mărfii	342
1.5.1.1.1. Locul predării mărfii	343
1.5.1.1.2. Termenul predării mărfii	343
1.5.1.1.3. Alte obligații accesorii	343
1.5.1.2. Remiterea documentelor referitoare la marfă	344
1.5.1.3. Conformitatea mărfii	344
1.5.1.4. Garanția pentru evicțiune	346
1.5.2. Obligațiile cumpărătorului	347
1.5.2.1. Plata prețului	347
1.5.2.1.1. Determinarea prețului	347
1.5.2.1.2. Locul plății prețului	348
1.5.2.1.3. Momentul plății prețului	348
1.5.2.2. Preluarea mărfii predate	348
1.5.3. Transmiterea proprietății și a riscurilor	348
1.6. Răspunderea în vânzarea internațională	350
1.6.1. Mijloacele de care dispune cumpărătorul în caz de contravenție la contract de către vânzător	350
1.6.1.1. Executarea obligațiilor contractuale	350
1.6.1.2. Rezoluțiunea contractului	352
1.6.2. Mijloacele de care dispune vânzătorul în caz de contravenție la contract din partea cumpărătorului	353
1.6.2.1. Executarea obligațiilor contractuale	353
1.6.2.2. Rezoluțiunea contractului	354
1.7. Alte aspecte ale vânzării internaționale	355
1.7.1. Excepția de neexecutare a contractului	355
1.7.2. Rezoluțiunea contractului	355
1.7.3. Daune-interese	356
1.7.4. Dobânzile	357
1.7.5. Exonerarea de răspundere	358
1.7.6. Conservarea mărfurilor	359
2. Prescripția în materie de vânzare internațională de mărfuri	359
2.1. Precizări prelabile	359
2.2. Domeniul de aplicare a Convenției	360
2.3. Reglementarea termenului de prescripție	362
2.3.1. Durata termenului de prescripție	362
2.3.2. Începutul cursului prescripției	362
2.3.3. Încetarea curgerii termenului de prescripție	363
2.3.3.1. Îndeplinirea de către creditor a unui act introductiv al oricărei proceduri împotriva debitorului	363
2.3.3.2. Îndeplinirea de către creditor a oricărui alt act ce are efect întreruptiv de prescripție conform legii statului unde debitorul își are sediul	365

2.3.3.3. Recunoașterea de către debitor a obligației pe care o are față de creditor.....	365
2.3.3.4. Modificarea termenului de prescripție	365
2.3.3.5. Efectele expirării termenului de prescripție	366
2.3.3.6. Calcularea termenului de prescripție.....	367
3. Vânzarea internațională de mărfuri prin burse.....	367
3.1. Noțiune, dezvoltare, funcții.....	367
3.2. Trăsăturile caracteristice ale bursei	369
3.3. Clasificarea burselor	370
3.4. Organizarea și funcționarea burselor de mărfuri.....	371
3.5. Atribuțiile burselor de mărfuri	372
3.6. Participanții la operațiunile de bursă	373
3.6.1. Agentul de bursă.....	373
3.6.2. Societățile de brokeraj	374
3.6.3. Brokerul.....	374
3.7. Ședințele de bursă.....	375
3.8. Operațiunile de bursă.....	375
3.9. Tranzacțiile bursiere.....	376
3.9.1. Contractul de intermediere bursieră.....	376
3.9.2. Contractele de bursă.....	376
3.9.2.1. Noțiune, caractere, natura juridică	376
3.9.2.2. Negocierea contractelor	377
3.9.3. Tipuri de tranzacții bursiere.....	379
3.9.3.1. Contractele cash	379
3.9.3.2. Contractele futures.....	379
3.10. Soluționarea litigiilor.....	380
4. Vânzarea internațională de mărfuri prin licitații.....	381
4.1. Noțiune, caracteristici, funcție	381
4.2. Clasificarea licitațiilor	381
4.3. Licitațiile de vânzare	382
4.3.1. Denumire, avantaje	382
4.3.2. Organizarea licitațiilor.....	382
4.3.3. Procedura licitației.....	383
4.4. Licitațiile de cumpărare	383
4.4.1. Denumire, trăsături	383
4.4.2. Domeniul de aplicare a Legii-tip UNCITRAL.....	384
4.4.3. Procedura de precalificare	384
4.4.4. Procedura de participare la licitație	385
4.4.4.1. Solicitarea ofertelor și a cererilor de precalificare	385
4.4.4.2. Depunerea ofertelor	386
4.4.4.3. Perioada de validitate a ofertelor	387
4.4.4.4. Garanții pentru oferte	387
4.4.4.5. Deschiderea ofertelor.....	388
4.4.4.6. Examinarea, evaluarea și compararea ofertelor	389
4.4.4.7. Acceptarea ofertei și intrarea în vigoare a contractului de achiziție	390

4.4.5. Procedurile pentru alte metode de achiziții	391
4.4.5.1. Oferta în două etape	391
4.4.5.2. Cererea de propuneri	391
4.4.5.3. Negocierea competitivă	392
4.4.5.4. Oferta restrânsă	393
4.4.5.5. Cererea pentru cotații	393
4.4.5.6. Achiziția dintr-o singură sursă	394
4.4.6. Recursul	394
4.4.6.1. Dreptul la recurs	394
4.4.6.2. Recursul la entitatea contractantă sau autoritatea care aprobă	395
4.4.6.3. Recursul administrativ	395
4.4.6.4. Recursul judiciar	396
Capitolul II. Contractele de intermediere în comerțul internațional	397
1. Considerații generale	397
2. Contractul internațional de mandat	398
2.1. Noțiuni, trăsături	398
2.2. Efectele contractului	399
2.2.1. Obligațiile mandatarului	399
2.2.2. Obligațiile mandantului	400
2.3. Încetarea contractului	401
3. Contractul internațional de comision	401
3.1. Noțiuni, trăsături	401
3.2. Efectele contractului	402
3.2.1. Raporturile interne dintre părți	402
3.2.2. Raporturile externe cu terții	404
3.3. Încetarea contractului	404
4. Contractul de agency	405
4.1. Noțiuni, forme	405
4.2. Părțile contractante	406
4.3. Obligațiile părților	406
5. Contractul de mandat în reglementarea Principiilor UNIDROIT	407
5.1. Precizări prealabile	407
5.2. Domeniul de aplicare	407
5.3. Întinderea și felurile mandatului	408
5.4. Conflictul de interese	408
5.5. Substituirea mandatarului	409
5.6. Ratificarea	409
5.7. Încetarea mandatului	410
Capitolul III. Contractele de concesiune în comerțul internațional	411
1. Considerații generale	411
2. Contractul internațional de concesiune exclusivă	411
2.1. Noțiuni, trăsături, avantaje, reglementare	411
2.2. Clauze de exclusivitate	412

2.3. Efectele contractului.....	413
2.3.1. Obligațiile concedentului	414
2.3.2. Obligațiile concesionarului	414
2.4. Încetarea contractului.....	414
3. Contractul internațional de franchising.....	415
3.1. Noțiuni, trăsături, apariție, avantaje, reglementare	415
3.2. Obiectul contractului	416
3.3. Formele contractului	417
3.4. Efectele contractului.....	418
3.4.1. Obligațiile franchisorului	418
3.4.2. Obligațiile franchisatului	419
3.5. Încetarea contractului.....	419

Capitolul IV. Contractele de transfer de tehnologie în comerțul internațional

internațional	420
1. Considerații generale	420
2. Contractul internațional de licență.....	420
2.1. Noțiuni, avantaje, reglementare	420
2.2. Caractere juridice	421
2.3. Natura juridică.....	422
2.4. Obiectul contractului	422
2.5. Clasificarea licențelor	422
2.6. Efectele contractului.....	423
2.6.1. Obligațiile licențiatorului	424
2.6.2. Obligațiile licențiatului	425
2.7. Încetarea contractului.....	425
3. Contractul internațional de know-how	426
3.1. Noțiune, elemente, reglementare.....	426
3.2. Trăsături caracteristice.....	427
3.3. Natura juridică.....	428
3.4. Clasificarea contractului	428
3.5. Obiectul contractului	429
3.6. Efectele contractului.....	429
3.6.1. Obligațiile furnizorului de know-how.....	430
3.6.2. Obligațiile beneficiarului de know-how	430
3.7. Încetarea contractului.....	430
4. Contractul internațional de consulting-engineering.....	431
4.1. Noțiune, conținut, apariție, reglementare	431
4.2. Caractere, natura juridică.....	432
4.3. Formele contractului	433
4.4. Obiectul contractului	433
4.5. Efectele contractului.....	434
4.5.1. Obligațiile prestatorului de consulting-engineering	434
4.5.2. Obligațiile beneficiarului de consulting-engineering	434
4.6. Răspunderea părților contractante.....	435
4.7. Încetarea contractului.....	436

Capitolul V. Contractele de finanțare în comerțul internațional	437
1. Considerații generale	437
2. Contractul internațional de leasing	437
2.1. Noțiuni, trăsături, avantaje	437
2.2. Apariție, reglementare	438
2.3. Domeniul de aplicare a Convenției de la Ottawa	439
2.4. Caractere juridice	440
2.5. Natura juridică	441
2.6. Forme de leasing	442
2.7. Efectele contractului	444
2.7.1. Obligațiile furnizorului	444
2.7.2. Obligațiile finanțatorului	444
2.7.3. Obligațiile utilizatorului	445
2.8. Răspunderea părților contractante	445
2.9. Exonerarea de răspundere a finanțatorului	446
2.10. Încetarea contractului	446
3. Contractul internațional de factoring	447
3.1. Noțiune, trăsături, rol	447
3.2. Apariție, reglementare	447
3.3. Domeniul de aplicare a Convenției de la Ottawa	449
3.4. Caractere juridice	450
3.5. Natura juridică	450
3.6. Forme de factoring	450
3.7. Efectele contractului	451
3.7.1. Obligațiile factorului	452
3.7.2. Obligațiile aderentului	452
3.7.3. Obligațiile debitorului cedat	452
3.8. Cesiunile succesive	453
3.9. Încetarea contractului	453
Capitolul VI. Contractele de transport internațional de mărfuri	454
1. Considerații generale	454
1.1. Noțiune, caractere juridice	454
1.2. Clasificarea transporturilor	455
2. Contractul internațional de transport rutier de mărfuri	456
2.1. Precizări prealabile	456
2.2. Domeniul de aplicare a Convenției de la Geneva	456
2.3. Încheierea contractului	457
2.4. Efectele contractului	459
2.4.1. Obligațiile expeditorului	459
2.4.2. Obligațiile transportatorului	461
2.4.3. Obligațiile destinatarului	462
2.5. Modificarea contractului	463
2.5.1. Titularul dreptului de a modifica unilateral contractul	463
2.5.2. Condițiile privind modificarea contractului	463
2.6. Răspunderea transportatorului	464
2.6.1. Pierderea mărfii	465

2.6.2. Avarierea mărfii	466
2.6.3. Întârzierea în eliberarea mărfii	466
2.6.4. Regimul dobânzilor	466
2.7. Exonerarea de răspundere a transportatorului	467
2.8. Reclamații și acțiuni	468
2.8.1. Reclamația prealabilă.....	468
2.8.2. Instanța competentă	468
2.8.3. Prescripția dreptului la acțiune	469
2.8.4. Dreptul la regres	470
3. Contractul internațional de transport de mărfuri pe calea ferată.....	470
3.1. Precizări prealabile	470
3.2. Domeniul de aplicare a Regulilor uniforme CIM	471
3.3. Încheierea contractului.....	472
3.4. Efectele contractului.....	475
3.4.1. Obligațiile expeditorului	475
3.4.2. Obligațiile transportatorului	476
3.4.3. Obligațiile destinatarului.....	477
3.5. Modificarea contractului	477
3.5.1. Titularul dreptului de a modifica unilateral contractul	478
3.5.2. Limitele dreptului de a modifica unilateral contractul	478
3.6. Răspunderea transportatorului	478
3.6.1. Pierderea mărfii.....	479
3.6.2. Avarierea mărfii.....	480
3.6.3. Depășirea termenului de livrare	480
3.6.4. Regimul dobânzilor	481
3.7. Exonerarea de răspundere a transportatorului	481
3.8. Exercițarea drepturilor decurgând din contract	482
3.8.1. Reclamația prealabilă.....	483
3.8.2. Instanța competentă	483
3.8.3. Stingerea acțiunii în justiție	484
3.8.4. Prescripția acțiunii în justiție.....	485
3.8.5. Dreptul de regres	485
4. Contractul internațional de transport de mărfuri pe mare	486
4.1. Noțiuni, reglementare	486
4.2. Contractul de navlosire	487
4.2.1. Precizări prealabile	487
4.2.2. Clasificarea contractului.....	488
4.2.2.1. Navlosirea navei nude.....	488
4.2.2.2. Navlosirea pe timp determinat	489
4.2.2.3. Navlosirea pe călătorie.....	489
4.2.3. Încheierea contractului.....	489
4.2.4. Efectele contractului.....	490
4.2.5. Răspunderea în executarea contractului	493
4.3. Contractul de transport maritim.....	493
4.3.1. Precizări prealabile	493
4.3.2. Domeniul de aplicare a Regulilor de la Hamburg.....	494

4.3.3. Încheierea contractului.....	495
4.3.4. Documentele de transport.....	495
4.3.4.1. Emiterea și conținutul conosamentului.....	495
4.3.4.2. Clasificarea conosamentelor.....	496
4.3.4.3. Funcțiile conosamentului.....	497
4.3.4.4. Alte documente de transport.....	498
4.3.5. Efectele contractului.....	498
4.3.5.1. Obligațiile încarcătorului.....	498
4.3.5.2. Obligația căraușului.....	499
4.3.5.3. Obligațiile destinatarului.....	500
4.3.6. Răspunderea căraușului.....	500
4.3.6.1. Pierderea mărfii.....	501
4.3.6.2. Avarierea mărfii.....	501
4.3.6.3. Întârzierea în livrarea mărfii.....	501
4.3.7. Înlăturarea limitelor răspunderii.....	501
4.3.8. Exonerarea de răspundere a căraușului.....	502
4.3.9. Răspunderea căraușului efectiv.....	502
4.3.10. Răspunderea încarcătorului.....	503
4.3.11. Reclamații și acțiuni.....	503
4.3.11.1. Notificarea scrisă.....	503
4.3.11.2. Instanța competentă.....	504
4.3.11.3. Prescripția acțiunii în răspundere.....	505
5. Contractul internațional de transport fluvial de mărfuri.....	505
5.1. Precizări prealabile.....	505
5.2. Domeniul de aplicare a Convenției.....	505
5.3. Încheierea contractului.....	506
5.4. Efectele contractului.....	507
5.4.1. Obligațiile expeditorului.....	507
5.4.2. Obligațiile căraușului.....	508
5.4.3. Obligațiile primitorului.....	510
5.5. Modificarea contractului.....	510
5.6. Răspunderea căraușului.....	510
5.6.1. Pierderea mărfii.....	510
5.6.2. Avarierea mărfii.....	511
5.6.3. Întârzierea în livrarea mărfii.....	511
5.7. Exonerarea de răspundere a căraușului.....	511
5.8. Soluționarea litigiilor.....	512
5.8.1. Procedura prealabilă.....	512
5.8.2. Instanța competentă.....	512
5.8.3. Prescripția acțiunii împotriva căraușului.....	512
6. Contractul internațional de transport aerian de mărfuri.....	513
6.1. Precizări prealabile.....	513
6.2. Domeniul de aplicare a Convenției de la Montreal.....	513
6.3. Încheierea contractului.....	514
6.4. Documentele de transport.....	515
6.5. Efectele contractului.....	516

6.5.1. Obligațiile expeditorului	516
6.5.2. Obligațiile transportatorului	517
6.5.3. Obligațiile destinatarului	518
6.6. Modificarea contractului	518
6.7. Răspunderea transportatorului	518
6.7.1. Răspunderea pentru daune produse mărfii.....	519
6.7.2. Răspunderea pentru întârzierea în transportul mărfii.....	519
6.8. Exonerarea de răspundere a transportatorului	520
6.9. Răspunderea prepușilor și mandatarilor transportatorului	520
6.10. Răspunderea transportatorilor succesivi.....	520
6.11. Răspunderea transportatorului de fapt	520
6.12. Soluționarea litigiilor	521
6.12.1. Reclamația prealabilă.....	521
6.12.2. Instanța competentă	522
6.12.3. Jurisdicția arbitrală	522
6.12.4. Stingerea și prescripția dreptului la acțiune	523
7. Contractul internațional de transport multimodal de mărfuri	523
7.1. Precizări prealabile	523
7.2. Domeniul de aplicare a Convenției de la Geneva	523
7.3. Încheierea contractului	524
7.4. Documentul de transport.....	524
7.5. Efectele contractului.....	526
7.5.1. Obligațiile expeditorului	526
7.5.2. Obligațiile antreprenorului de transport multimodal.....	526
7.5.3. Obligațiile destinatarului.....	527
7.6. Răspunderea antreprenorului de transport multimodal.....	527
7.6.1. Răspunderea pentru pierderea mărfii	527
7.6.2. Răspunderea pentru avarierea mărfii.....	528
7.6.3. Răspunderea pentru întârzierea în predare	528
7.7. Înlăturarea limitelor răspunderii.....	528
7.8. Răspunderea expeditorului	528
7.9. Soluționarea litigiilor	529
7.9.1. Avizul de pierdere, avariere sau întârziere în livrare.....	529
7.9.2. Instanța competentă	529
7.9.3. Jurisdicția arbitrală	530
7.9.4. Prescripția acțiunii în răspundere.....	530

TITLUL VI. TITLURILE DE VALOARE ÎN COMERȚUL INTERNAȚIONAL..... 531

Capitolul I. Considerații generale asupra titlurilor de valoare.....	533
1. Noțiune, caracteristici.....	533
2. Clasificarea titlurilor de valoare	534
3. Rolul titlurilor de valoare	536
3.1. Instrument de credit	536
3.2. Instrument de plată	536
4. Cadrul juridic.....	537

Capitolul II. Cambia	539
1. Noțiune, trăsături, efecte	539
2. Natura juridică a cambiei	540
3. Emiterea cambiei	541
3.1. Precizări prealabile	541
3.2. Mențiunile obligatorii	541
3.2.1. Enumerarea mențiunilor obligatorii	541
3.2.2. Denumirea de cambie	542
3.2.3. Mandatul necondiționat de plată a unei sume determinate	542
3.2.4. Numele trasului	542
3.2.5. Indicarea scadenței	543
3.2.6. Locul de plată	543
3.2.7. Numele beneficiarului	544
3.2.8. Data și locul emiterii	544
3.2.9. Semnătura trăgătorului	545
3.2.10. Sancțiunea nerespectării mențiunilor obligatorii	545
3.3. Mențiunile facultative	545
4. Acceptarea cambiei	547
4.1. Noțiunea de „acceptare”	547
4.2. Prezentarea cambiei la acceptare	547
4.3. Condițiile acceptării	548
4.4. Efectele acceptării	548
4.5. Revocarea acceptării	549
4.6. Refuzul de acceptare	549
5. Transmiterea cambiei	549
5.1. Girul	549
5.1.1. Noțiune	549
5.1.2. Condiții de valabilitate	550
5.1.3. Efectele girului	551
5.1.3.1. Efectul translativ al girului	551
5.1.3.2. Efectul de legitimare al girului	551
5.1.3.3. Efectul de garanție al girului	552
5.1.4. Formele girului	552
5.2. Scontarea	555
5.3. Rescontarea	555
6. Garantarea cambiei	555
6.1. Girul	555
6.2. Avalul	556
6.2.1. Noțiune, natura juridică	556
6.2.2. Condiții de valabilitate	556
6.2.3. Efectele avalului	557
7. Plata cambiei	558
7.1. Plata la scadență	558
7.2. Plata anticipată	559
7.3. Plata parțială	559
7.4. Plata în monedă străină	559

7.5. Dovada plății	560
7.6. Consemnarea sumei.....	560
8. Intervenția cambială.....	560
8.1. Precizări prealabile	560
8.2. Acceptarea prin intervenție	561
8.3. Plata prin intervenție	561
9. Refuzul de plată.....	562
9.1. Precizări prealabile	562
9.2. Regresul.....	563
9.3. Protestul.....	564
9.3.1. Protestul de neacceptare	565
9.3.2. Protestul de neplată	565
9.4. Scutirea de protest.....	565
9.5. Declarația de refuz de acceptare și plată.....	566
10. Executarea cambială	566
11. Excepțiile cambiale	567
12. Prescripția cambială.....	568
13. Forme ale cambiei	569
13.1. Cambia domiciliată.....	569
13.2. Cambia în alb.....	570
13.3. Contracambia.....	571
14. Cambia multiplicată.....	571
15. Amortizarea.....	572
Capitolul III. Biletul la ordin	574
1. Noțiune, particularități	574
2. Mențiunile obligatorii	574
3. Transmiterea, garantarea și plata biletului la ordin	575
Capitolul IV. Cecul	576
1. Noțiune, particularități	576
2. Emiterea cecului	576
2.1. Premisele emiterii cecului	576
2.2. Mențiunile obligatorii	577
2.2.1. Denumirea de cec.....	577
2.2.2. Mandatul necondiționat de a plăti o sumă de bani.....	577
2.2.3. Numele trasului	577
2.2.4. Locul de plată.....	577
2.2.5. Data și locul emiterii.....	578
2.2.6. Semnătura trăgătorului	578
2.3. Sancțiunea nerespectării mențiunilor obligatorii	578
3. Transmiterea cecului.....	578
4. Avalul cecului.....	579
5. Plata cecului.....	580
5.1. Poziția juridică a trasului	580
5.2. Prezentarea și plata	580

5.3. Acțiunile pentru neplată	581
6. Prescripția	582
7. Formele cecului	582
8. Pluralitatea exemplarelor	584
9. Amortizarea	584
TITLUL VII. MODALITĂȚI DE PLATĂ INTERNAȚIONALE	585
Capitolul I. Considerații generale asupra modalităților de plată	587
1. Noțiune, forme	587
2. Cadrul juridic	587
Capitolul II. Acreditivul documentar	589
1. Noțiune, caractere, avantaje	589
2. Natura juridică	590
3. Deschiderea acreditivului documentar	591
4. Utilizarea acreditivului documentar	592
5. Formele acreditivului documentar	593
Capitolul III. Scrisoarea de credit	598
1. Noțiune avantaje	598
2. Caracteristici principale	599
3. Alte forme ale scrisorii de credit	599
Capitolul IV. Incaso documentar	600
1. Noțiune, avantaje	600
2. Tehnica operațiunii de incaso documentar	601
3. Forme de incaso documentar	601
Capitolul V. Ordinul de plată	603
1. Noțiune, caracteristici	603
2. Formele ordinului de plată	603
3. Derularea plății	604
Capitolul VI. Plățile prin compensație	605
1. Operațiunile prin compensație	605
1.1. Noțiune, trăsături, clasificare	605
1.2. Compensația particulară	605
1.2.1. Precizări prealabile	605
1.2.2. Compensația simplă	606
1.2.3. Compensația progresivă	606
1.3. Compensația globală	606
2. Operațiunea de barter	607
3. Operațiunile paralele	608
4. Operațiunile de switch	609
4.1. Noțiune, avantaje	609

4.2. Clasificarea operațiunilor de switch	609
4.3. Tehnica operațiunilor de switch	610
5. Operațiunile de <i>aller-retour</i>	610
TITLUL VIII. ARBITRAJUL ÎN COMERȚUL INTERNAȚIONAL	613
Capitolul I. Considerații asupra arbitrajului internațional	615
1. Noțiuni, avantaje	615
2. Caracterele arbitrajului	616
2.1. Caracterul arbitral	616
2.2. Caracterul internațional	617
3. Natura juridică a arbitrajului	618
3.1. Concepția contractualistă	618
3.2. Concepția jurisdicțională	619
3.3. Concepția eclectică	619
4. Formele arbitrajului	620
4.1. Arbitrajul ocazional și arbitrajul instituțional	621
4.2. Arbitrajul în drept și arbitrajul în echitate	622
5. Evoluția arbitrajului	624
5.1. Reglementarea arbitrajului pe plan internațional	624
5.2. Reglementarea arbitrajului în dreptul român	626
Capitolul II. Convenția de arbitraj	628
1. Noțiuni, forme	628
2. Natura juridică a convenției de arbitraj	629
3. Condiții de formă și de fond	630
3.1. Condiții de formă	630
3.2. Condiții de fond	631
4. Efectele convenției de arbitraj	632
4.1. Efecte de natură contractuală	633
4.2. Efecte de natură procedurală	633
4.2.1. Excluderea competenței instanțelor judecătorești	633
4.2.2. Verificarea de către arbitri a propriei lor competențe	635
5. Legea aplicabilă convenției de arbitraj	636
Capitolul III. Tribunalul arbitral	638
1. Persoanele care pot avea calitatea de arbitri	638
2. Numărul arbitrilor	640
3. Constituirea tribunalului arbitral	641
4. Revocarea, recuzarea, abținerea și înlocuirea arbitrilor	644
5. Răspunderea arbitrilor	645
Capitolul IV. Procedura arbitrală	646
1. Regulile aplicabile procedurii arbitrale	646
2. Cererea de arbitrare	647
3. Întâmpinarea	648

4. Cererea reconvențională.....	649
5. Pregătirea litigiului.....	649
6. Luarea măsurilor asiguratorii	650
7. Dezbaterile litigiului.....	650
8. Cheltuielile arbitrale	652
Capitolul V. Hotărârea arbitrală	654
1. Noțiunea de „hotărâre arbitrală”	654
2. Natura juridică a hotărârii arbitrale.....	654
3. Deliberarea și pronunțarea hotărârii arbitrale	655
4. Cuprinsul hotărârii arbitrale.....	656
5. Comunicarea hotărârii arbitrale.....	657
6. Completarea și rectificarea hotărârii arbitrale	657
7. Efectele hotărârii arbitrale	658
8. Desființarea hotărârii arbitrale.....	658
Capitolul VI. Recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine	660
1. Precizări prealabile	660
2. Efectele hotărârilor arbitrale străine	660
3. Recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine în dreptul convențional.....	662
3.1. Reglementări ale Convenției de la New York din 1958.....	662
3.2. Reglementări ale Convenției de la Geneva din 1961.....	664
3.3. Reglementări ale Convenției de la Washington din 1965	665
4. Recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine în dreptul român.....	665
Bibliografie	669
Index	685

IOAN MACOVEI

**TRATAT DE DREPT
AL COMERȚULUI INTERNAȚIONAL**

Universul Juridic
București
-2014-

ABREVIERI

alin.	alineat
art.	articol
BGB	Bürgerliches Gesetzbuch (Codul civil german)
B. Of.	Buletinul Oficial, Partea I
C. civ.	Codul civil român din 2009
C. civ. 1864	Codul civil român din 1864
C. com. 1887	Codul comercial român din 1887
CIM	Regulile uniforme privind contractul de transport internațional feroviar al mărfurilor
CMR	Convenția de la Geneva referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele
C. mun.	Codul muncii român
C. pen.	Codul penal român din 2009
C. pr. civ.	Codul de procedură civilă român din 2010
C. fisc.	Codul fiscal român
C. Jud.	Revista „Curierul Judiciar”
Dreptul	Revista „Dreptul” – serie nouă
ECOSOC	Consiliul Economic și Social al Organizației Națiunilor Unite
ed.	ediția
Ed.	Editura
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade (Acordul General pentru Tarife și Comerț)
GEIE	Grupurile europene de interes economic
H.G.	Hotărârea Guvernului României
HGB	Handelsgesetzbuch (Codul comercial german)
etc.	et caetera („și celelalte”)
ICC	International Chamber of Commerce (Camera de comerț internațională din Paris)
ICCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție a României
<i>infra</i>	mai jos
JOCE	Jurnalul Oficial al Comunităților Europene
LGDJ	Librairie générale de droit et de jurisprudence
lit.	litera
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
nr.	numărul
O.G.	Ordonanța Guvernului
O.U.G.	Ordonanța de Urgență a Guvernului
op. cit.	opera citată
p.	pagina
par.	paragraf
pct.	punctul

pp.	paginile
RAFTD	Revised American Foreign Trade Definitions (Definițiile revizuite de Comerț American Exterior)
RDC	„Revista de drept comercial” – serie nouă
RRD	„Revista română de drept”
RRSI	„Revista Română de Studii Internaționale”
SCJ	Revista „Studii și cercetări juridice”
<i>supra</i>	mai sus
UNCITRAL/CNUDCI	Comisia Națiunilor Unite pentru Dreptul Comercial Internațional
UNCTAD/CNUCED	Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare
UNIDROIT	Institutul Internațional pentru Unificarea Dreptului Privat
vol.	volumul

CUVÂNT-ÎNAINTE

Dezvoltarea schimburilor internaționale, circuitul de valori între statele lumii reprezintă o necesitate obiectivă. Relațiile economice internaționale constituie un factor principal pentru progresul fiecărei țări, precum și pentru consolidarea unui climat de colaborare și înțelegere între popoare.

Procesele integrării și globalizării economiei implică multiple și complicate probleme juridice privind comerțul internațional. Determinate prin dimensiuni și valențe sporite, relațiile de comerț internațional prezintă noi coordonate, care corespund tendințelor și orientărilor actuale.

Importanța relațiilor economice internaționale impune ca desfășurarea lor să se facă numai în cadrul unei anumite reglementări. În mod corespunzător, normele dreptului comerțului internațional oferă instrumentele și mijloacele necesare, asigurând stabilitatea raporturilor juridice. Relațiile de comerț internațional sunt reglementate, după caz, de norme de drept român, de norme de drept ale altor state și norme de drept uniform. Studiarea principalelor instituții ale dreptului comerțului internațional urmărește cunoașterea normelor aplicabile și elucidarea problemelor complexe ale materiei.

Dreptul comerțului internațional cuprinde normele aplicabile relațiilor patrimoniale și personale nepatrimoniale care apar în sfera comerțului internațional între persoane fizice și persoane juridice, pe baza egalității în drepturi. Relațiile care formează obiectul reglementării au ca element distinct internaționalitatea.

În legislația română, prin preluarea teoriei moniste a unității dreptului privat, s-a renunțat la diviziunea tradițională în raporturi civile și raporturi comerciale. Unitatea dreptului privat a impus abandonarea sistemului obiectiv de reglementare, cu noțiunile de „acte și fapte de comerț” și „comerciant”. Reglementarea unitară a raporturilor de drept privat se bazează pe conceptele de „profesionist” și „întreprindere”.

Dreptul comerțului internațional este o materie juridică interdisciplinară și pluridisciplinară. Normele dreptului comerțului internațional se situează la limita dintre sistemele de drept naționale și dreptul internațional. Prin considerarea obiectului de reglementare, dreptul comerțului internațional nu poate constitui o ramură autonomă a dreptului intern sau a dreptului internațional.

În raport cu ramurile care formează dreptul comun în materie, dreptul comerțului internațional reprezintă o reglementare specială. Beneficiind de reguli proprii și instituții specifice, dreptul comerțului internațional se caracterizează ca o disciplină juridică distinctă.

Datorită specificului său, dreptul comerțului internațional constituie o materie de studiu, care se impune ca o necesitate teoretică și, mai ales, practică. În consecință, sfera de interes a studiului nostru va cuprinde, în primul rând, instituțiile românești ale comerțului internațional.

În lumina considerentelor învederate, lucrarea îmbină orientările actuale din dreptul nostru cu soluțiile moderne, consacrate pe plan internațional. Adaptată

exigențelor academice, lucrarea cuprinde opt titluri: considerații asupra dreptului comerțului internațional; participanții la activitatea de comerț internațional; falimentul internațional; reguli comune aplicabile contractelor din comerțul internațional; principalele contracte de comerț internațional; titlurile de valoare în comerțul internațional; modalitățile de plată internaționale; arbitrajul în comerțul internațional.

Problematica abordată permite o imagine de ansamblu a relațiilor de comerț și cooperare economică internațională. În concordanță cu exigențele relațiilor economice internaționale, instituțiile juridice prezentate dau expresie cadrului general asigurat de legislația română.

Elaborată ca un instrument de lucru, lucrarea este utilă atât cercetării, învățământului superior, cât și practicienilor. Prin îmbinarea aspectelor teoretice cu cele practice, lucrarea poate contribui la informarea și orientarea celor interesați de problemele comerțului internațional, la completarea cunoștințelor generale despre dreptul român.

Prof. univ. dr. Ioan Macovei

Titlul I

CONSIDERAȚII ASUPRA DREPTULUI COMERȚULUI INTERNAȚIONAL

Capitolul I

NOȚIUNEA DE „DREPT AL COMERȚULUI INTERNAȚIONAL”

1. Importanța dreptului comerțului internațional

Participarea la circuitul mondial de valori materiale și spirituale reprezintă o necesitate obiectivă. Încadrarea eficientă în diviziunea internațională a muncii asigură progresul economic și social al fiecărei țări, precum și consolidarea unui climat de conlucrare și pace în lume.

Din punct de vedere etimologic, noțiunea de „comerț” provine din denumirea latină *comercium*, care, prin juxtapunerea cuvintelor *cum* și *merx*, exprimă ideea de „operațiuni cu marfă”. Conceptul de „comerț internațional” prezintă un dublu sens: unul restrâns sau tradițional și altul larg sau modern.

În sens restrâns, comerțul internațional include operațiunile de export și import de mărfuri și servicii pe care le desfășoară persoanele fizice și juridice dintr-un stat cu partenerii străini¹.

Comerțul internațional se situează în faza de distribuție a mărfurilor, înfăptuind legătura între producție și consumație. În această accepțiune, instrumentele juridice prin care se realizează operațiunile de comerț internațional sunt contractele clasice și, în special, contractul de vânzare internațională.

În sens larg, comerțul internațional cuprinde operațiunile propriu-zise, precum și operațiunile de cooperare economică și tehnico-științifică internațională.

În condițiile actuale, comerțul tradițional, sub forma exportului și importului de mărfuri, nu mai constituie principala modalitate a schimburilor economice cu străinătatea. Relațiile economice internaționale cunosc o multitudine de forme, noi și moderne, care sunt în continuă transformare. Acestea depășesc cadrul schimburilor economice clasice, fiind create de cooperarea economică și tehnico-științifică internațională.

Cooperarea economică internațională reprezintă un sistem de relații de conlucrare între două sau mai multe persoane fizice sau juridice din state diferite, urmărind realizarea prin eforturi conjugate și pe baze contractuale a unor operațiuni conexe, eșalonate pe perioade de timp determinate, în producție sau în sfera nereproductivă, în scopul obținerii unor rezultate comune și avantaje reciproce².

Prin utilizarea, alături de raporturile de schimb, a unor relații complexe, comerțul internațional a dobândit o accepțiune modernă.

¹ A se vedea *Report of the United Nations Commission on International Trade Law on the work of its thirty-first session*, General Assembly, Official Records, Fifty-third Sessions, Supplement nr. 17A/53/17.

² A se vedea Al.D. Albu și colectiv, *Cooperarea economică internațională*, Ed. Expert, București, 1995, pp. 13 și urm.

Importanța relațiilor economice internaționale impune ca desfășurarea lor să se facă numai în cadrul unei anumite reglementări. În mod corespunzător, normele dreptului comerțului internațional oferă instrumentele și mijloacele necesare, asigurând stabilitatea raporturilor juridice. Relațiile de comerț internațional sunt reglementate, după caz, de norme de drept român, de norme de drept ale diferitelor state străine și de norme de drept uniforme. Studiarea principalelor instituții ale dreptului comerțului internațional urmărește cunoașterea normelor aplicabile și elucidarea problemelor complexe ale materiei.

Problematica abordată permite o imagine de ansamblu a relațiilor privind comerțul și cooperarea economică internațională. În concordanță cu cerințele relațiilor economice internaționale, instituțiile juridice prezentate dau expresie cadrului general asigurat de legislația română.

2. Definirea dreptului comerțului internațional

Dreptul comerțului internațional reprezintă ansamblul normelor care reglementează relațiile de comerț internațional și de cooperare economică și tehnico-științifică internaționale, în care părțile se află pe poziție de egalitate juridică.

Raporturile juridice ale comerțului se stabilesc între persoane fizice și persoane juridice. Complexe și diverse, raporturile juridice ale comerțului internațional pot fi grupate în mai multe categorii¹.

- Raporturi care se stabilesc între state suverane și egale în drepturi, între state și organizații interguvernamentale sau între organizații interstatale, având capacitatea de subiecte de drept internațional. Configurate în sfera economicului, aceste raporturi interstatale se includ în sfera de reglementare a dreptului internațional public.

- Raporturi care se stabilesc între state suverane și comercianți, persoane fizice sau persoane juridice. Referindu-se la politicile comerciale, financiar valutare și vamale ale statelor, aceste raporturi se individualizează prin subordonarea comercianților față de organele competente din fiecare stat. Acestea sunt raporturi de drept constituțional, administrativ, financiar sau vamal, fiind reglementate de ramurile de drept corespunzătoare din legislațiile naționale.

- Raporturi care se stabilesc între un stat și subiecte de drept privat străine. Acestea sunt raporturi patrimoniale semiinternaționale și se realizează în baza acordurilor de investiții străine și a contractelor de concesiune. Acestea sunt cuprinse în sfera de reglementare a dreptului internațional aplicabil, care se completează cu anumite reguli de drept internațional public, în funcție de precizările actelor juridice internaționale.

- Raporturi care se stabilesc între comercianții persoane fizice și persoane juridice din diferite state, în calitate de participanți nemijlociți la activitatea de comerț internațional. Aceste raporturi sunt patrimoniale sau personale nepatrimoniale și se caracterizează prin egalitatea juridică a părților. Ele sunt supuse

¹ În acest sens, a se vedea O. Căpățină, B. Ștefănescu, *Tratat de drept al comerțului internațional, vol. I, Partea generală*, Ed. Academiei Române, București, 1985, pp. 20 și urm.